

Ruimte en Milieu
Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

> Retouradres Postbus 30945 2500 GX Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Portefeuille Ruimte
Mooi Nederland
Innovatieprogramma Mooi
Nederland
Rijnstraat 8
Postbus 30945
2500 GX Den Haag
www.vrom.nl

Kenmerk
2010000726

Datum 26 januari 2010
Betreft Kamervragen 'Bouwen in de EHS'

Geachte Voorzitter,

In deze brief geef ik mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit antwoord op de schriftelijke vragen van de leden Polderman en Van Leeuwen (beiden SP) met kenmerk 2009Z24438 over bouwen in de EHS.

*Vraag 1:
Acht u verdere verstening van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) wenselijk? 1)
Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u dat toelichten?*

Antwoord:
Nee.

Het beleid voor de EHS is gericht op de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Binnen de grenzen van de EHS geldt daarom een 'nee, tenzij'-regime. Ingrepen die leiden tot verstening van de EHS zijn dus in het algemeen niet gewenst. In uitzonderingsgevallen zijn ingrepen in de EHS met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden wel mogelijk. De voorwaarden waaronder dergelijke ingrepen kunnen plaatsvinden, zijn vastgelegd in de Spelregels EHS.

*Vraag 2:
Kunt u uiteenzetten op welke wijze het totaalplaatje van het woningbouwproject op landgoed 'De Klokkenberg', onder andere de bouw van meerdere flats in een prachtige grensoverschrijdende Ecologische Hoofdstructuur, bijdraagt aan de doelen van Mooi Nederland, ruimtelijke kwaliteit en identiteit van stad en land? Op basis waarvan is de 200.000 euro bijdrage uit Mooi Nederland aan het project gebaseerd?*

Antwoord:
De ontwikkeling van het landgoed 'de Klokkenberg' omvat veel meer dan alleen woningbouw. De nieuwbouw wordt volledig buiten de begrenzing van de EHS gerealiseerd. Eerst wordt gestart met natuurontwikkeling. Deze omvat onder meer de ontwikkeling van een natte natuurplek, beekherstel, waterberging, realisatie van een faunapassage en omvorming van landbouwgronden tot bloemrijke graslanden. Daarnaast vindt herstel plaats van de cultuurhistorische waarden van het landschap, zoals van de cultuurhistorische (eiken)lanen. Met de

aanleg van fiets- en voetpaden wordt het landgoed toegankelijk gemaakt voor het publiek.

Vervolgens wordt het gebouw gerevitaliseerd en wordt nieuwbouw gepleegd. De herontwikkeling van het landgoed moet resulteren in het reduceren van het aantal m2 verharding tot een derde van het huidige oppervlak. Door de ontwikkeling wordt het gebied dus onthard en wordt de EHS versterkt. Het gaat om in totaal 413 wooneenheden. Deze worden zo goed mogelijk ingepast en tot niet meer dan 3 woonlagen gestapeld. De nieuwe functie van woonzorgcomplex die aan het landgoed 'de Klokkenberg' wordt gegeven, is van belang om behoud van het gemeentelijk monument en natuurontwikkeling mogelijk te maken.

Portefeuille Ruimte
Mooi Nederland
Innovatieprogramma Mooi
Nederland

Datum
26 januari 2010

Kenmerk
2010000726

Het Innovatieprogramma Mooi Nederland ondersteunt de meest innovatieve en voorbeeldwaardige projecten, die snel zichtbare resultaten leveren. Reden voor toekenning van de bijdrage vanuit dit programma ligt met name in de vernieuwende volgorde in het proces van de uitvoering. Innovatief is dat de groene en blauwe investeringen voor de rode uitgaan. Hierdoor wordt het risico verkleind dat gedurende het traject op de groene en blauwe investeringen bezuinigd moet worden.

Het project past ook uitstekend binnen het thema 'Identiteit van de plek' van de innovatieregeling. Met de ontwikkeling van het landgoed wordt de natuur versterkt, wordt het landgoed opengesteld voor recreanten en wordt het behoud van het gebouw mogelijk gemaakt. Er wordt opnieuw gebruik en betekenis gegeven aan de plek om het historische beeld te versterken.

Vraag 3:

Is bij beoordeling van de bouwplannen rekening gehouden met de extra verkeersbewegingen die het nieuw te vormen "dorpje van 600 woningen" genereert? Hoe is de ontsluitende infrastructuur daarop berekend?

Antwoord:

De gemeente Breda en Vitalis hebben afspraken gemaakt over de ontsluiting. Zo zal de gemeente de kruispunten die de ontsluiting vormen vanaf de Galdersweg naar de Klokkenberg verkeersveilig inrichten. Tevens wordt een fietsbrug gerealiseerd over de Mark. Hiermee komt er een verbinding met het achterland van Breda.

Vraag 4:

Acht u de versterking door ontwikkeling van een dorp van 600 woningen in de grensoverschrijdende Ecologische Hoofdstructuur een voorbeeld voor de rest van Nederland? Zo ja, op basis waarvan? Zo nee, bent u bereid de verdere verrommeling, versterking en verstoring op landgoed 'De Klokkenberg' te stuiten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Ja, ik acht de ontwikkeling van het Landgoed de Klokkenberg als een voorbeeld voor Mooi Nederland.

De beoogde ontwikkeling van het Landgoed Klokkenberg voorziet in meer dan alleen de ontwikkeling van woningen. Het gaat om in totaal 413 wooneenheden te realiseren in zowel bestaande als nieuwe bebouwing. De woningen worden buiten de EHS gerealiseerd op bestaand verhard oppervlak. Voor de nieuwbouw wordt geen groen opgeofferd. Door de ontwikkeling van het rood, wordt ontwikkeling van groen en blauw mogelijk gemaakt. Naast woningbouw omvat de ontwikkeling

van het landgoed maatregelen voor natuurontwikkeling, landschappelijke kwaliteit en cultuurhistorische en architectonische waarden. Het landgoed wordt aanzienlijk onthard, door onder andere het opheffen van parkeerplaatsen. Bovendien wordt het landgoed toegankelijk voor recreanten. Juist het in combinatie ontwikkelen van deze 'waarden' maakt de plannen voor de Klokkenberg tot een interessant voorbeeld.

Portefeuille Ruimte
Mooi Nederland
Innovatieprogramma Mooi
Nederland

Datum
26 januari 2010

Kenmerk
2010000726

Vraag 5:

Bent u bereid de projectplannen te bevriezen totdat zekerheid is over de toekenning van de status Rijksmonument en, indien 'De Klokkenberg' die status krijgt, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RACM) de nieuwbouwplannen te laten beoordelen?

Antwoord:

De Raad voor Cultuur heeft 7 december 2009 op het voorstel tot aanwijzing positief geadviseerd. Burgemeester en Wethouders van Breda hebben al eerder positief geadviseerd. Dit betekent dat de Minister van OCW het besluit over de aanwijzing tot beschermd rijksmonument binnen enkele weken bekend zal maken. Er is dus op korte termijn zekerheid over de toekenning van de status Rijksmonument.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is op de hoogte van de planvorming. Een aanwijzing als beschermd rijksmonument (maar ook de huidige voorbescherming) heeft als gevolg dat er voor de voorgenomen ontwikkeling een monumentenvergunning zal moeten worden aangevraagd bij de gemeente. Aangezien het hier een herbestemming betreft zal de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed namens de minister van OCW om advies worden gevraagd.

Hoogachtend,
de minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer